

ZDRAVOTNÍ A EKONOMICKÉ HODNOCENÍ POHYBOVÝCH AKTIVIT (HEAT)

Evropská úřadovna Světové zdravotnické organizace (WHO) ve snaze usnadnit praktickou aplikaci ekonomických přístupů nabídla v r. 2011 odborné veřejnosti zajímavou pomůcku pro zhodnocení zdravotního a ekonomického přínosu volnočasové cyklistiky a chůze. Jde o výpočetní program upravený do uživatelsky snadného postupu, nazvaný HEAT (Health economic assessment tool). Zpracovala ho skupina odborníků z Finska, Spo-

jeného království a Švýcarska ve spolupráci s experty z dalších zemí. Práci financovala Evropská unie. Kromě primárního užítu ze získaných výsledků přinese zájemcům možnost nahlédnout do otázek ekonomiky prevence i bez náročné teoretické přípravy.

Vznik programu byl umožněn pokrokem v poznatcích o pozitivním vlivu fyzické aktivity na řadu nemocí, zejména ischemickou chorobu srdce, mozkovou mrtvici,

diabetes, energetickou rovnováhu a mentální zdraví. Příznivé účinky se projevují rychleji u snížení morbidity než u snížení mortality a fyzická aktivita, která přinese bezprostřední zdravotní užitek, je pro lidi atraktivnější než prodloužení života. Poznatků o dopadech fyzické aktivity na morbiditu však není tolik, aby výsledky nebyly příliš ovlivněny nejistotou, a autoři programu proto jako ukazatel zvolili mortalitu.

Výpočetní program HEAT platí pro dospělou populaci ve věku 20–74 let a pro populaci, ve které není běžná vysoká úroveň fyzické aktivity. Program by měl být aplikován jen u souborů lidí s ustálenými pohybovými zvyklostmi. U nově zahájených volnočasových pohybových aktivit se s největší pravděpodobností dosáhne plného efektu po 5 letech s každoročním navyšováním o 20 %.

Vyplnění vstupních dat do otázek, které klade program výpočtu, je velmi jednoduché. Pro zájemce z ČR je nutné doplnit informaci o tzv. hodnotě statistického života, VSL – value of a statistical life. Zjednodušeně

řečeno, je to cena, kterou je člověk ochoten zaplatit, aby předešel úmrtí, s ohledem na roky, kterých se může dožít v závislosti na střední délce života v daném státě či regionu. VSL se zjišťuje různými metodami, např. šetřením „ochoty zaplatit“ (WTP – willingness to pay) na reprezentativním vzorku populace. V ČR byla tato hodnota zjištěna populačním šetřením a její medián činil 18 520 000 Kč.

Pomocí uvedeného programu lze snadno zhodnotit zdravotní (pokles úmrtnosti) a ekonomický (finanční) přínos preventivní intervence a jeho nákladovou efektivitu nebo modelovat různé varianty plánovaného projektu.

Health Economic Assessment Tool (HEAT) [Internet]. Geneva: WHO; 2011 [cited 2012 Jun 20]. Welcome to the WHO/Europe Health Economic Assessment Tool (HEAT). Available from: <http://www.heatwalkingcycling.org/>.

Doc. MUDr. Jaroslav Kríž

